

**REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ
NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2011 ROK**

**W WOJEWÓDZTWIE
WARMIŃSKO-MAZURSKIM**

Spis treści

Wstęp..	3
Rozdział 1. Uwarunkowania prawne, programowe i organizacyjne Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok.....	4
Rozdział 2. Diagnoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko- mazurskim 6	6
2.1. Zjawiska kształtujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa warmińsko- mazurskiego w 2010 roku	6
2.2. Poziom bezrobocie	8
2.3. Stopa bezrobocia	9
2.4. Struktura regionalnego bezrobocia.....	12
2.5. Oferty wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej.....	14
2.6. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	15
Rozdział 3. Prognoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku.....	19
Rozdział 4. Cele polityki rynku pracy, priorytety i działania na rzecz zatrudnienia na 2011 rok.....	21
4.1. Cele polityki rynku pracy w 2011 roku.....	21
4.2. Priorytety polityki rynku pracy w 2011 roku	22
4.2.1. Priorytet 1. Wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego	23
4.2.2. Priorytet 2. Sprawny rynek pracy.....	25
4.2.3. Priorytet 3. Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy.....	27
4.3. Priorytetowe grupy osób w 2011 roku	28
4.4. Priorytetowe programy i projekty rynku pracy w 2011 roku	29
Rozdział 5. Podstawowe kryteria wsparcia projektów dot. poprawy sytuacji na rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w regionie	30
Rozdział 6. Główne źródła finansowania zadań ujętych w RPD na 2011 rok	31
Rozdział 7. Istniejące i potencjalne zagrożenia realizacji działań w 2011 roku	33
Załączniki do Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2011 rok	35
Załącznik 1 Zespół do spraw Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok.....	35
Załącznik 2 Harmonogram opracowania Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok	36

Wstęp

Rok 2009 był okresem spowolnienia gospodarczego, wywołanego światowym kryzysem finansowym, którego skutki, w postaci zwolnień pracowników i zmniejszenia się liczby ofert pracy, dotknęły również województwo warmińsko-mazurskie. W związku z tym, działania zaplanowane do realizacji w 2010 roku miały na celu, z jednej strony złagodzenie skutków kryzysu, z drugiej natomiast, w długofalowej perspektywie, dążenie do tworzenia nowych i utrzymania istniejących miejsc pracy. Wyzwaniem nadal pozostaje kwestia niedostosowania wykształcenia i kompetencji zawodowych do wymagań rynku pracy. W związku z tym, konieczne jest podjęcie działań, które z jednej strony będą służyć zwiększaniu aktywności zawodowej mieszkańców regionu, z drugiej natomiast, przygotują rynek pracy do okresu wychodzenia z fazy niskiej koniunktury, tak aby zminimalizować i jak najszybciej odwrócić negatywne skutki kryzysu gospodarczego. Należy jednak pamiętać o znacznym zmniejszeniu środków Funduszu Pracy dla województwa, na finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2011 roku, co może negatywnie wpłynąć na realizację działań, zaplanowanych w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia (RPD) oraz przewidzianych do osiągnięcia celów polityki rynku pracy.

Działania zapisane w RPD 2011 stanowią odpowiedź na potrzeby regionalnego rynku pracy. W związku z tym, dokument obejmuje:

- uwarunkowania prawne, programowe i organizacyjne RPD na 2011 rok;
- charakterystykę sytuacji na regionalnym rynku pracy w 2010 roku wraz z oceną podstawowych procesów i zjawisk oraz sformułowaniem syntetycznej diagnozy stanu;
- prognozę sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- podstawowe cele polityki rynku pracy, priorytety oraz działania na rzecz zatrudnienia, zaplanowane do realizacji w 2011 roku w województwie warmińsko-mazurskim;
- wskazanie głównych źródeł finansowania zadań, wraz z informacją o wielkości środków finansowych na 2011 rok;
- sposób monitorowania i koordynowania planowanych do wykonania zadań, wydatkowania środków finansowych oraz wyznaczonych do osiągnięcia rezultatów.

Rozdział 1. Uwarunkowania prawne, programowe i organizacyjne Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia (RPD) jest kierunkową wytyczną dla samorządów lokalnych, w szczególności powiatowych urzędów pracy oraz innych instytucji i partnerów rynku pracy do formułowania celów i realizacji działań w 2011 roku. Został przygotowany zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008 nr 69 poz. 415, z późn. zm.), która w art. 3 ust. 4 zobowiązuje do corocznego opracowania i realizowania regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia, określającego w szczególności priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób, wymagających wsparcia na rynku pracy.

W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok zostały uwzględnione założenia, cele i priorytety Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2009-2011, przyjętego Uchwałą Nr 111/2010 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2010 roku. Założenia RPD na 2011 rok wpisują się w wiodący cel Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku: *Rozwój zasobów ludzkich niezbędnym warunkiem rozwoju społeczno-gospodarczego województwa*, jak również, przyjęte dla jego realizacji, priorytety:

1. *Wzrost zatrudnienia*
2. *Kształcenie i wychowanie dla zatrudnienia i integracji społecznej*
3. *Efektywna organizacja rynku pracy*
4. *Równość szans do zatrudnienia*
5. *Aktywna i zintegrowana polityka w obszarze bezrobocia.*

Zostały w nim również uwzględnione wyniki monitoringu Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku, zawarte w Raporcie Nr 1 z realizacji Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku, przyjętym Uchwałą XLIV/841/10 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 października 2010 roku oraz rekomendacje, wynikające z monitoringu realizacji RPD 2010.

Niniejszy dokument jest komplementarny w stosunku do podstawowych dokumentów programowych krajowych oraz regionalnych, a w szczególności do:

- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- Strategii Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 roku,
- Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013,
- Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej,
- Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- Dokumentów dotyczących realizacji komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Planów Działań na 2011 rok.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok został opracowany przy współpracy instytucji podlegających Samorządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz partnerów zewnętrznych, działających na rzecz rynku pracy. Przy opracowaniu dokumentu uczestniczyli przedstawiciele samorządu województwa oraz wojewody, reprezentanci samorządowych jednostek wojewódzkich i powiatowych, regionalnych struktur

organizacji związkowych i organizacji pracodawców, a także przedstawiciele nauki i szkolnictwa oraz reprezentanci organizacji pozarządowych.

Podmiotami, realizującymi założenia RPD na 2011 rok, są instytucje rynku pracy. Należą do nich:

- Publiczne służby zatrudnienia;
- Ochotnicze Hufce Pracy;
- Agencje zatrudnienia;
- Instytucje dialogu społecznego na rynku pracy;
- Instytucje partnerstwa lokalnego.

W celu przygotowania projektu RPD 2011, Uchwałą nr 62/1165/10/IV z dnia 21 grudnia 2010 roku, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołał Zespół do spraw Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia¹.

Koordinacja działań została powierzona Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Olsztynie – prace nad tekstem dokumentu oraz czynności organizacyjne, w tym zebranie i opracowanie materiałów z konsultacji społecznych, wykonywane były przez zespół pracowników Wydziału Polityki Rynku Pracy WUP, powołany Zarządzeniem Dyrektora WUP nr 1/2011.

¹ Skład Zespołu został przedstawiony w Załączniku 1.

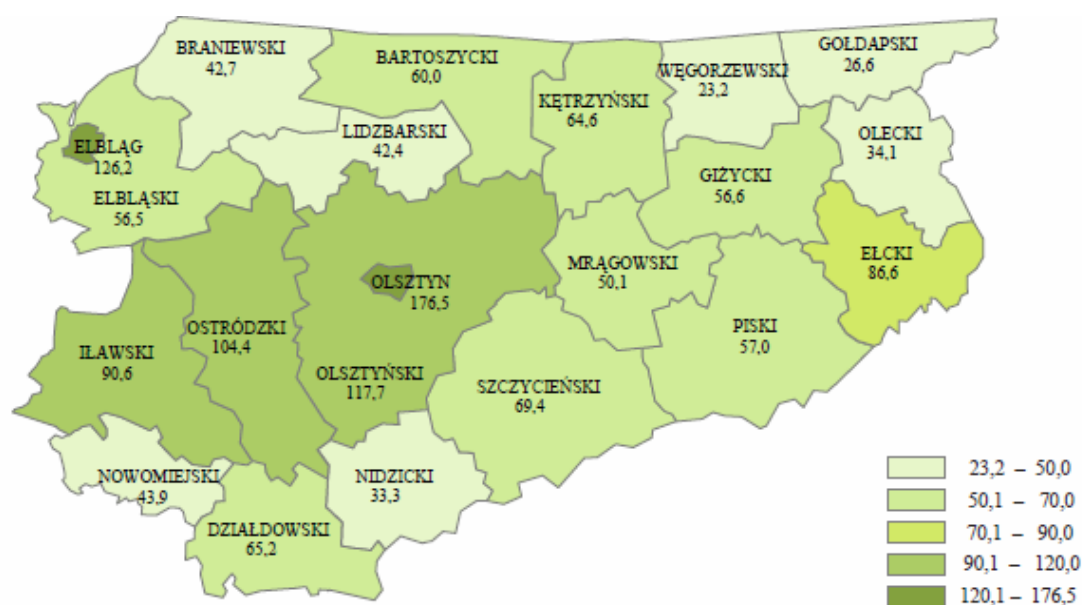
Rozdział 2. Diagnoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim

2.1. Zjawiska kształtujące sytuację społeczno-gospodarczą województwa warmińsko-mazurskiego w 2010 roku²

Ludność

Populacja województwa w końcu trzeciego kwartału 2010 roku liczyła 1 427,5 tys. osób (o 0,5 tys. mniej niż przed rokiem), stanowiąc 3,7% ludności Polski. W strukturze ludności według płci przeważały kobiety (51,3%), a współczynnik feminizacji, wyrażający się w liczbie kobiet przypadających na 100 mężczyzn pozostawał na poziomie 105. Ponad połowa (59,8%) ludności regionu, w analizowanym okresie, zamieszkiwała w miastach.

Rysunek 1. Ludność województwa warmińsko-mazurskiego według powiatów
(w tys.; stan w końcu września 2010 r.)

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

Zatrudnienie

W trzecim kwartale 2010 roku, liczba pracujących w województwie warmińsko-mazurskim, zgodnie z wynikami Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, wyniosła 571 tys. osób, czyli o 16 tys., tj. o 2,9% więcej niż w analogicznym okresie 2009 roku.

Przeciętne zatrudnienie w 2010 roku w regionie, w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 134,4 tys. osób, będąc tym samym o 0,5% niższe niż przed rokiem (w kraju miał miejsce wzrost o 0,8%). W sektorze publicznym zmniejszyło się ono o 2,0%, natomiast w sektorze prywatnym o 0,3%.

Największy spadek wystąpił w sekcji *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (o 16,9%), natomiast wzrost zatrudnienia odnotowano w pięciu sekcjach PKD: największy (o 36,8%) w sekcji *Informacja i komunikacja*.

² Opracowano na podstawie *Komunikatu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego Nr 12/2010*, Urząd Statystyczny w Olsztynie, grudzień 2010 oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego. Większość danych podawanych jest według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku, natomiast część odnosi się do trzeciego kwartału 2010 roku, co jest każdorazowo wskazane przy ich omawianiu.

Wynagrodzenie

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2010 roku wyniosło 2 739,09 zł (w kraju 3 847,91 zł) i było o 5,4% wyższe niż rok temu (w kraju o 3,3%). W sektorze publicznym wzrosło o 7,9%, a w sektorze prywatnym o 5,1%. Poniżej średniej wojewódzkiej miesięczne wynagrodzenie ukształtowało się w sekcjach: *Handel, naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa oraz Administrowanie i działalność wspierająca*, natomiast wyższą wartość osiągnęło między innymi w *Przemśle, Budownictwie*, a także w sekcjach: *Obsługa rynku nieruchomości oraz Zakwaterowanie i gastronomia*.

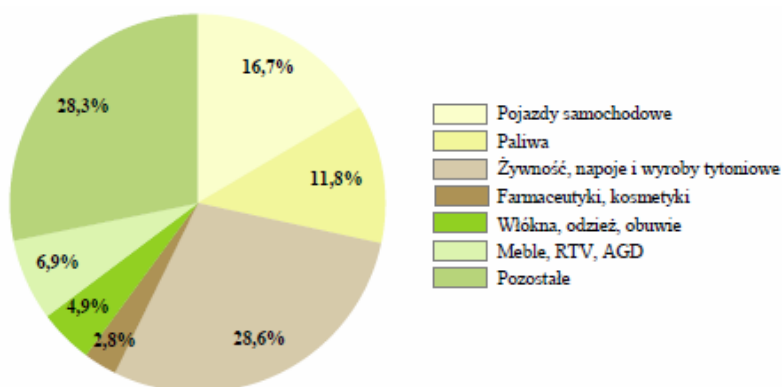
Przemysł

Przychody ze sprzedaży uzyskane przez przedsiębiorstwa przemysłowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób, w 2010 roku osiągnęły wartość 21 921,4 mln zł i były o 15,9% wyższe niż w 2009 roku (w kraju wzrost o 9,8%). Sprzedaż województwa stanowiła 2,3% sprzedaży krajowej. Przychód ze sprzedaży wyrobów i usług w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w przemyśle w analizowanym okresie wyniósł 282,5 tys. zł i był o 15,9% większy niż przed rokiem.

Handel

Sprzedaż detaliczna towarów zrealizowana w 2010 roku w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła 5 663,7 mln zł i była o 4,5% wyższa w porównaniu z 2009 rokiem. Wzrost sprzedaży odnotowano między innymi w przedsiębiorstwach sprzedających prasę i książki (o 22,6%), paliwo (o 21,6%) oraz zajmujących się sprzedażą włókna, odzieży i obuwia (o 14,9%). Poziomu sprzed roku nie osiągnięto w przedsiębiorstwach sprzedających meble, sprzęt RTV i AGD (spadek o 8,5%).

Wykres 1. Struktura sprzedaży detalicznej według specjalizacji branżowej w 2010 roku

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

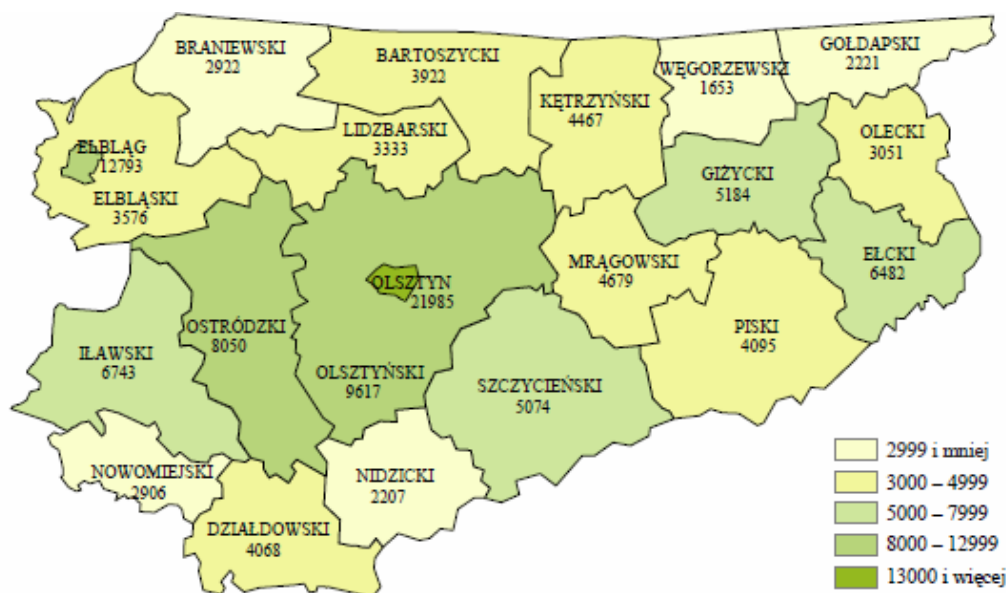
Sprzedaż hurtowa, zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych, osiągnęła poziom 4 436,9 mln zł, tj. o 3,6% więcej niż w 2009 roku.

Podmioty gospodarki narodowej

W końcu grudnia 2010 roku w rejestrze REGON województwa wpisanych było 119,0 tys. podmiotów gospodarki narodowej i w porównaniu z okresem sprzed roku liczba ta zwiększyła się o 4,2 tys., tj. o 3,7%. Jednostki sektora publicznego stanowiły 4,6%, a sektora prywatnego 95,4% ogółu firm.

Największą liczbą zarejestrowanych podmiotów charakteryzowały się powiaty grodzkie Olsztyn i Elbląg, natomiast wśród powiatów ziemskich najwięcej podmiotów wpisanych było w powiecie olsztyńskim, ostródzkim i iławskim, a najmniej w węgorzewskim, nidzickim i gołdapskim.

Rysunek 2. Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestrze REGON według powiatów (stan w dniu 31.12.2010)

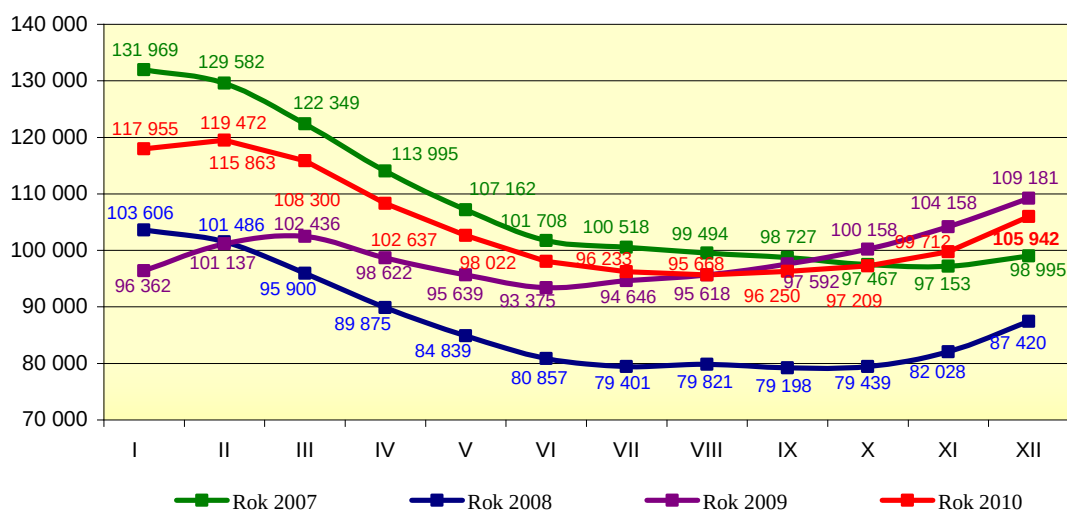
Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

Region jest zróżnicowany lokalnie pod względem wskaźnika liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON, przypadających na 10 tysięcy ludności. Osiąga on największe wartości w powiatach grodzkich – w mieście Olsztynie w 2009 roku wyniósł 1 202, natomiast w mieście Elblągu 979. Najmniej podmiotów, przypadających na 10 tysięcy ludności, zarejestrowanych zostało w powiecie działdowskim (595), elbląskim (606), nidzickim (618), bartoszyckim (622) oraz nowomiejskim (625).

2.2. Poziom bezrobocie

W 2010 roku, według danych z końca grudnia 2010 roku, liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 105 942 osoby. Wskazuje to na osiągnięcie celu, przyjętego w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2010 rok, zgodnie z którym liczba bezrobotnych miała zostać utrzymana na prognozowanym poziomie 118,0 tys. – 127,4 tys. osób.

Wykres 2. Zmiany poziomu bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

Wynik, osiągnięty w 2010 roku, jest znacznie korzystniejszy niż prognozowany wariant optymistyczny, który zakładał ukształtowanie liczby bezrobotnych na poziomie 118,0 tys. osób. Liczba bezrobotnych w województwie w porównaniu do 2009 roku zmniejszyła się o 3 239 osób, tj. o 3,0%, nadal jednak przekracza poziom z końca 2007 i 2008 roku.

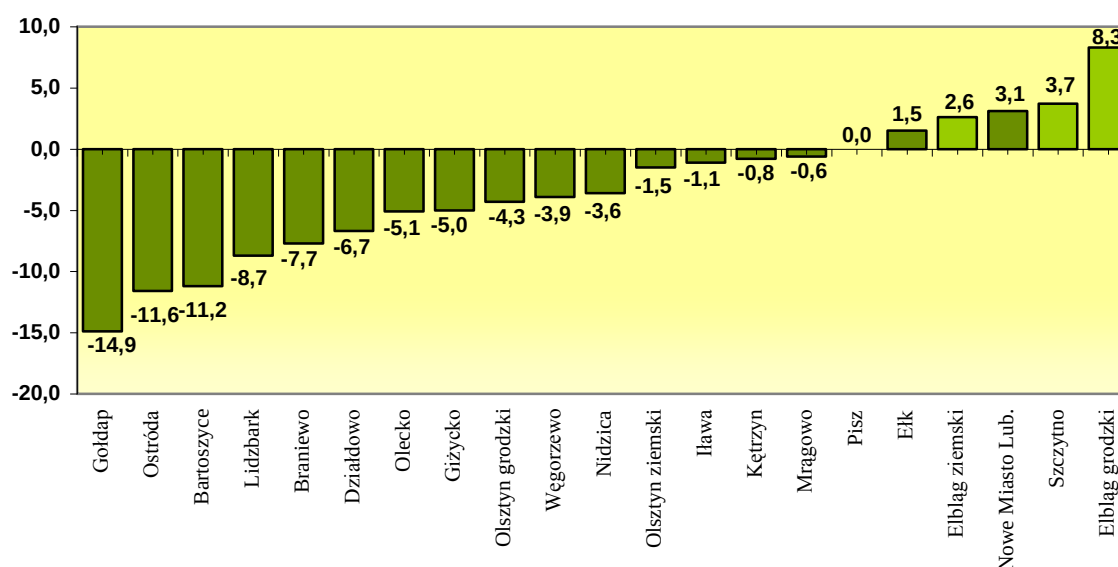
W analizowanym okresie procentowy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w piętnastu powiatach województwa, przy czym największy odnotowano w:

- powiecie gołdapskim – o 14,9%,
- powiecie ostródzkim – o 11,6%,
- powiecie bartoszyckim – o 11,2%.

Liczba bezrobotnych nie zmieniła się w powiecie piskim, natomiast wzrost miał miejsce w pięciu powiatach:

- mieście Elblągu – o 8,3%,
- powiecie szczycieńskim – o 3,7%,
- powiecie nowomiejskim – o 3,1%,
- powiecie elbląskim – o 2,6%,
- powiecie elckim – o 1,5%.

Wykres 3. Zmiany liczby bezrobotnych w % (grudzień 2009 – grudzień 2010)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

2.3. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim w końcu grudnia 2010 roku, ukształtowała się na poziomie 20,0%, podczas gdy w kraju 12,3%. W porównaniu do sytuacji sprzed roku, wysokość tego wskaźnika w regionie spadła o 0,7 punktu procentowego, natomiast w kraju wzrosła o 0,2 punktu procentowego. Poniższa tabela przedstawia kształtowanie się stopy bezrobocia rejestrowanego w regionie w 2010 roku w ujęciu miesięcznym.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju i województwie warmińsko-mazurskim w 2010 roku

Miesiąc	2009 rok		2010 rok		Zmiana stopy bezrobocia 2009-2010 (w pkt. proc.)	
	Kraj	Województwo	Kraj	Województwo	Kraj	Województwo
Styczeń	10,5	18,1	12,7	21,4	2,2	3,3
Luty	10,9	18,9	13,0	21,6	2,1	2,7
Marzec	11,1	19,1	12,9	21,1	1,8	2,0
Kwiecień	10,9	18,6	12,3	20,0	1,4	1,4
Maj	10,7	18,1	11,9	19,1	1,2	1,0
Czerwiec	10,6	17,8	11,6	18,4	1,0	0,6
Lipiec	10,7	18,0	11,4	18,1	0,7	0,1
Sierpień	10,8	18,1	11,3	18,0	0,5	-0,1
Wrzesień	10,9	18,4	11,5	18,5	0,6	0,1
Październik	11,1	18,8	11,5	18,7	0,4	-0,1
Listopad	11,4	19,4	11,7	19,0	0,3	-0,4
Grudzień	12,1	20,7	12,3	20,0	0,2	-0,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Należy zauważyć, iż w grudniu 2010 roku zmniejszyła się, w porównaniu do analogicznego okresu 2009 roku, różnica pomiędzy stopą bezrobocia dla kraju i województwa warmińsko-mazurskiego. Ukształtowała się ona na poziomie 7,7 punktu procentowego, podczas gdy w grudniu 2009 roku wynosiła 8,6 punktu procentowego.

Analizując zmiany dystansu pomiędzy wartościami tego wskaźnika dla kraju i województwa, okazuje się, iż największą różnicę w 2010 roku (8,7 punktu procentowego), odnotowano w styczniu, natomiast najmniejszą, wynoszącą 6,7 punktu procentowego, w lipcu i sierpniu. W okresie od stycznia do lipca, różnica ta ulegała stopniowemu zmniejszaniu, natomiast od września zaczęła znów rosnąć i w grudniu ukształtowała się na poziomie 7,7 punktu procentowego.

W 2009 roku pierwszy wzrost dystansu pomiędzy wartością stopy bezrobocia dla kraju i województwa, nastąpił już w lipcu. Różnica wyniosła wtedy 7,3 punktu procentowego, natomiast do grudnia zwiększyła się do 8,6 punktu procentowego.

Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim jest mocno zróżnicowana lokalnie. Najniższą stopą bezrobocia w grudniu 2010 roku charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 6,9%,
- powiat iławski – 11,2%,
- miasto Elbląg – 16,6%.

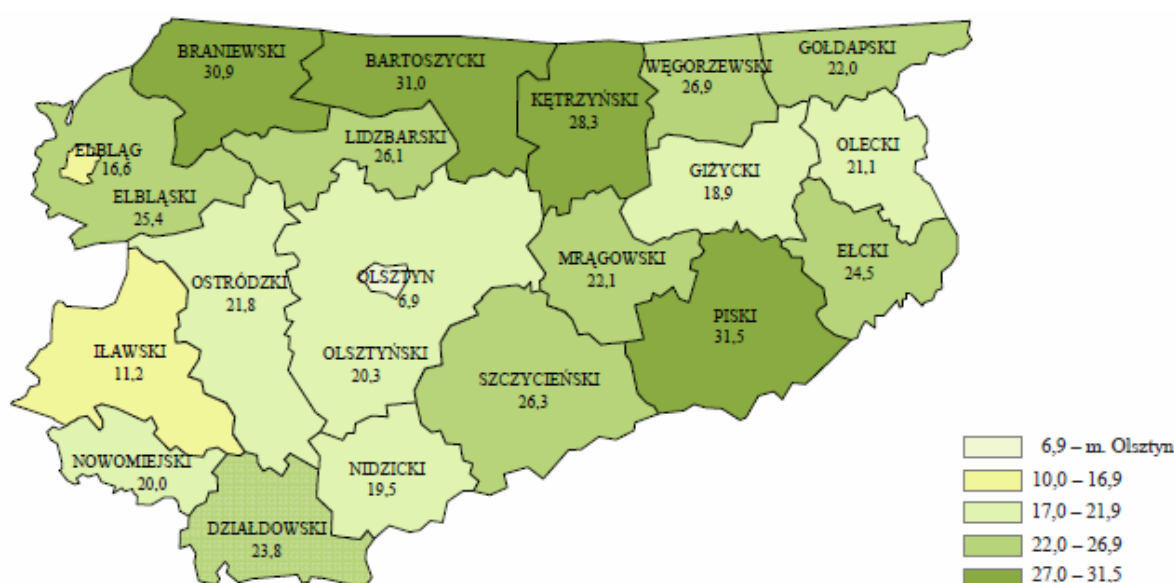
Najwyższą stopę bezrobocia, w grudniu 2010 roku, wynoszącą 31,5%, odnotowano w powiecie piskim. Wysoką wartością tego wskaźnika cechowały się również powiaty: bartoszycki – 31,0% i braniewski – 30,9%.

W porównaniu do 2009 roku stopa bezrobocia spadła w szesnastu powiatach. Największy spadek odnotowano w:

- powiecie gołdapskim (o 3,1 pkt. proc.),
- powiecie bartoszyckim (o 2,8 pkt. proc.),
- powiecie ostródzkim (o 2,4 pkt. proc.),
- powiatach braniewskim i lidzbarskim (o 2,0 pkt. proc.).

W pozostałych powiatach stopa bezrobocia zwiększyła się, a wzrost ten mieścił się w granicach od 0,1 punktu procentowego w powiecie elckim do 0,9 punktu procentowego w mieście Elblągu.

Rysunek 3. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim według powiatów (grudzień 2010)

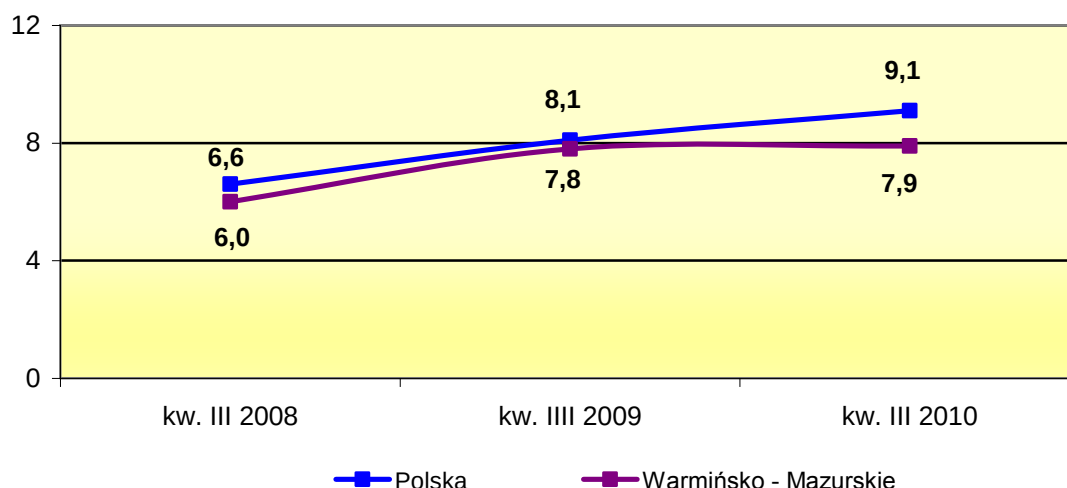

Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

Odmiennie kształtuje się wartość stopy bezrobocia według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Różnica pomiędzy stopą bezrobocia rejestrowanego i stopą bezrobocia BAEL wynika z rozbieżności pomiędzy terminem „osoba bezrobotna” przyjętym przy obliczaniu obu wskaźników. Część osób, pozostających w rejestrach powiatowych urzędów pracy, według metodologii BAEL, nie jest bezrobotna, lecz bierna zawodowo, lub pracująca w „szarej strefie”.

Według BAEL, stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na koniec III kwartału 2010 roku wyniosła 7,9% i była znacznie niższa od stopy bezrobocia rejestrowanego. Jak widać na poniższym wykresie, jej wartość jest niższa niż w skali krajowej. Województwo charakteryzuje się, według BAEL, jedną z najniższych stóp bezrobocia w kraju. Niższą, wynoszącą 6,6%, posiada jedynie województwo mazowieckie. W pozostałych województwach kształtuje się ona na poziomie wyższym niż 8,0%, sięgając 11,3% w województwie dolnośląskim.

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL w województwie warmińsko-mazurskim i w kraju w III kwartale w latach 2008-2010

Źródło: opracowanie własne, na podstawie danych BAEL

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, największą stopą bezrobocia, wynoszącą 17,5%, charakteryzuje się grupa osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, a następnie grupa osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (11,8%). Najmniejsza stopa bezrobocia (3,3%) dotyczy osób z wykształceniem wyższym.

2.4. Struktura regionalnego bezrobocia

Struktura regionalnego bezrobocia charakteryzuje się przewagą kobiet, które w liczbie 56 128 stanowią 53,0% ogółu bezrobotnych, zarejestrowanych w województwie. W porównaniu do 2009 roku, ich liczba zmniejszyła się o 206, tj. o 0,4%, natomiast udział procentowy w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,4 punktu procentowego.

Prawie połowę (49,3%) bezrobotnych w województwie stanowią mieszkańcy wsi. W powiatowych urzędach pracy, według stanu na koniec grudnia 2010 roku, zarejestrowane były 52 272 osoby tej kategorii. W porównaniu do 2009 roku liczba bezrobotnych mieszkańców wsi zmniejszyła się o 1 588 osób, tj. o 2,9%, natomiast procentowy udział tej kategorii w ogólnej liczbie bezrobotnych pozostał na niezmienionym poziomie.

W szczególnie trudnej sytuacji na wojewódzkim rynku pracy jest młodzież do 25 roku życia, a więc osoby w okresie potencjalnie najwyższej aktywności zawodowej. W rejestrach powiatowych urzędów pracy, według stanu na koniec grudnia 2010 roku, pozostawały 22 992 osoby z tej kategorii, które stanowiły 21,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z grudniem 2009 roku widoczny jest spadek liczby bezrobotnych tej grupy o 1 330 osób, tj. o 5,5%. Zmniejszył się również, o 0,6 punktu procentowego, udział osób tej kategorii wiekowej w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

W okresie grudzień 2009 – grudzień 2010, wzrosła, o 369 osób (o 1,7%) liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Według stanu na koniec 2010 roku w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 22 038 osób w tej kategorii wiekowej, natomiast ich procentowy udział w ogólnej populacji zarejestrowanych wzrósł o 1 punkt procentowy i wyniósł 20,8%.

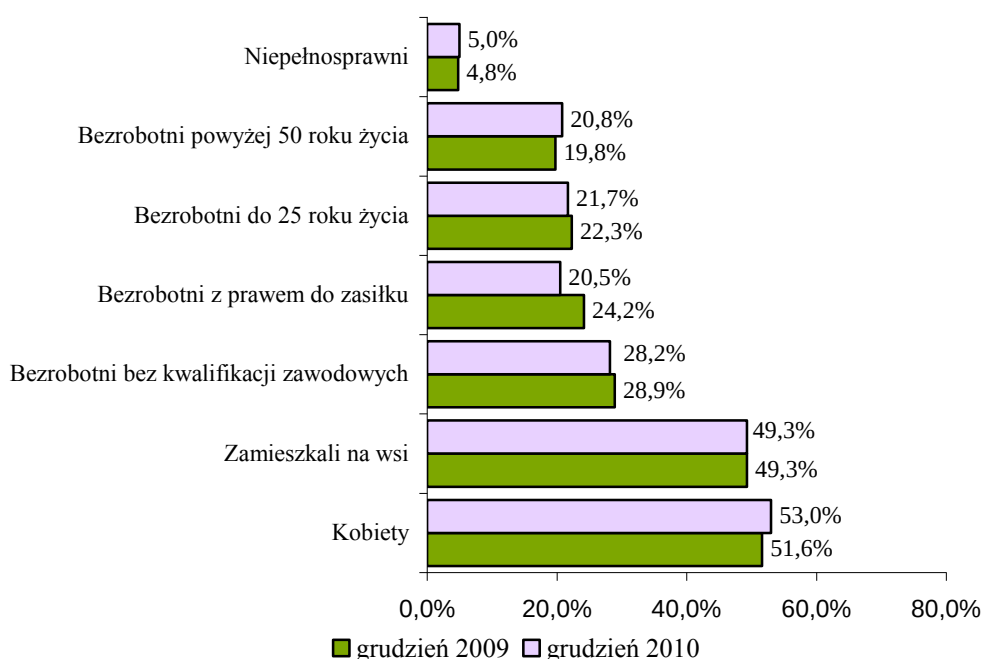
Prawo do pobierania zasiłku w grudniu 2010 roku przysługiwało 21 709 osobom, które stanowiły 20,5% populacji bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2009 roku, liczba osób w tej grupie spadła o 4 717 osób (o 17,8%). Spadł również, o 3,7 punktu procentowego, udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych.

Istotnym problemem województwa warmińsko-mazurskiego jest długotrwałe bezrobocie. W 2010 roku odnotowano wzrost liczby długotrwałe bezrobotnych z 47 945 do 51 808 osób (o 3 863 osoby, tj. o 8,1%). Widoczny jest również znaczny wzrost procentowego udziału liczby tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych (z 43,9% w grudniu 2009 roku do 48,9% w grudniu 2010 roku).

Ponad 28% ogółu bezrobotnych stanowili w 2010 roku bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych. W porównaniu z grudniem 2009 roku ich liczba zmniejszyła się o 1 712 osób do poziomu 29 858 osób, natomiast udział procentowy w ogólnym bezrobociu spadł o 0,7 punktu procentowego.

Należy również zwrócić uwagę na sytuację osób niepełnosprawnych, które stanowią niewielki odsetek w ogólnym bezrobociu, jednak w silnym stopniu zagrożone są bądź dotknięte wykluczeniem społecznym. Bezrobotni niepełnosprawni w grudniu 2010 roku, w liczbie 5 319 osób, stanowili 5,0% ogółu bezrobotnych. Liczba ta, w porównaniu do 2009 roku, wzrosła o 51 osób, natomiast udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych zwiększył się o 0,2 punktu procentowego.

Wykres 5. Udział procentowy wybranych kategorii osób w ogólnej liczbie bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w grudniu w latach 2009-2010

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdawczości MPiPS-01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

W końcu grudnia 2010 roku, w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było także:

- 19 948 osób, które dotychczas nie pracowały (18,8% ogółu bezrobotnych) - przed rokiem ta kategoria osób, w liczbie 21 072, stanowiła 19,3% ogółu bezrobotnych. Nastąpił zatem spadek liczby osób tej kategorii, o 1 124 osoby, tj. 5,3% oraz udziału procentowego tej grupy w ogólnym bezrobociu, o 0,5 punktu procentowego;
- 5 393 osoby, znajdujące się w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki; w porównaniu do grudnia 2009 roku, nastąpił spadek liczby bezrobotnych w tej grupie o 101 (o 1,8%). Osoby te, w grudniu 2010 roku, stanowiły 5,1%, podczas gdy w analogicznym okresie 2009 roku 5,0%;
- 2 101 osób (2,0% ogółu bezrobotnych) zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy; przed rokiem takich osób było 2 557, co stanowiło 2,3% ogółu bezrobotnych;

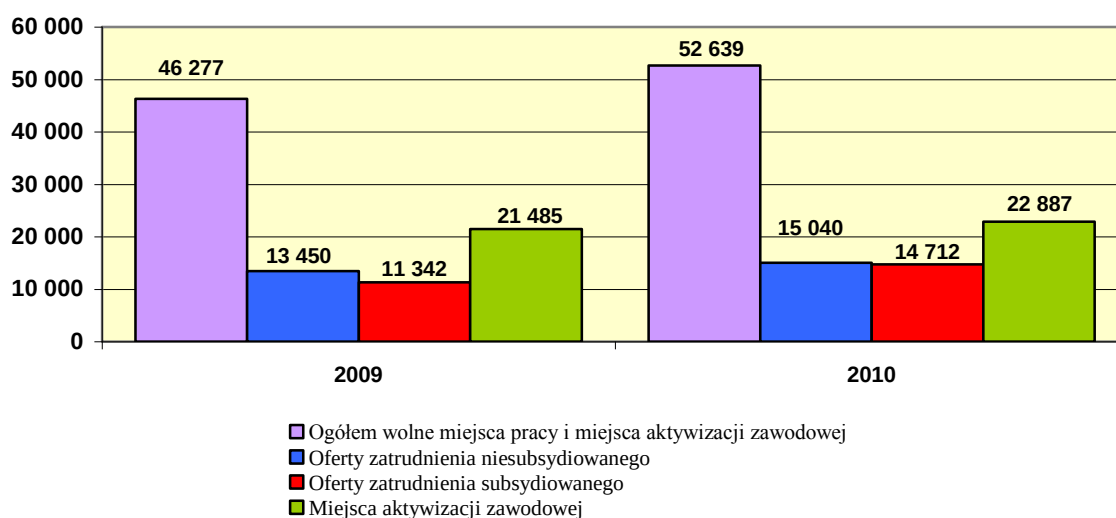
- 25 963 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego, to jest osób, które wykonywały pracę zarobkową przez łączny okres krótszy niż 6 miesięcy. Ta kategoria bezrobotnych stanowiła, w grudniu 2010 roku 24,5% ogółu zarejestrowanych, podczas gdy w grudniu 2009 roku 24,9%;
- 66 469 osób, tj. 62,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych bez wykształcenia średniego; w stosunku do grudnia 2009 roku nastąpił spadek udziału procentowego tej grupy osób w ogólnej liczbie bezrobotnych, o 1 punkt procentowy;
- 12 131 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; stanowią one 21,6% kobiet zarejestrowanych z tytułu pozostawania bez pracy, czyli o 0,5 punktu procentowego więcej niż w analogicznym okresie 2009 roku;
- 2 133 osoby (2,0%), które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia; przed rokiem omawiana grupa osób liczyła 2 026 bezrobotnych (1,9%); w porównaniu do grudnia 2009 roku, udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnym bezrobociu wzrósł o 0,1 punktu procentowego.

2.5. Oferty wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej

W 2010 roku w województwie warmińsko-mazurskim nastąpił wzrost, o około 14%, liczby ofert pracy i wolnych miejsc aktywizacji zawodowej³, zgłoszonych przez pracodawców. W ciągu całego roku do urzędów pracy wpłynęło łącznie 52 639 ofert. W tym samym okresie 2009 roku, do dyspozycji bezrobotnych w naszym regionie pozostawało 46 277 ofert.

Średnio na jedną ofertę pracy w 2010 roku przypadało około 24 bezrobotnych, zaś w 2009 – 26 osób. Wskaźnik ten był najkorzystniejszy w powiatach: nidzickim (14 bezrobotnych), gołdapskim, piskim i węgorzewskim (15), mieście Olsztynie (16), powiecie kętrzyńskim (18), iławskim (20), giżyckim (22), oleckim (23) oraz braniewskim (24). Najmniej korzystnie ukształtował się w powiatach: bartoszyckim (41), działdowskim (37), elckim (35), szczycieńskim i nowomiejskim (32).

Wykres 6. Oferty pracy w województwie warmińsko-mazurskim pozyskane w latach 2009 – 2010

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS – 01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

³ Wolne miejsca aktywizacji zawodowej dotyczą stażu, przygotowania zawodowego dorosłych i prac społecznie użytecznych.

Ponad 71% ofert, którymi w ciągu roku dysponowały urzędy pracy było ofertami pracy subsydiowanej⁴ (37 599). W 2009 roku stanowiły one 70,9% (32 827).

W 2010 roku, w poszczególnych powiatach, oferty pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy stanowiły zdecydowaną większość zgłaszanych przez pracodawców miejsc pracy (kętrzyński – 91,8%, elbląski – 88,8%, braniewski – 87,4%). Najmniejszy udział procentowy w ogólnej liczbie ofert będących w posiadaniu urzędu pracy oferty pracy subsydiowanej stanowiły w Miejskim Urzędzie Pracy w Olsztynie (36,6%).

Spośród ogólnej liczby ofert pracy zgłoszonych w 2010 roku, 22 113 (tj. 42,0 %) pochodziło z sektora publicznego, 1 203 (2,3 %) skierowanych było do osób, którym nie upłynął okres 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, a 1 118 (2,1%) adresowanych było do osób niepełnosprawnych.

Najwięcej ofert pracy zgłosili, podobnie jak w poprzednich latach, pracodawcy działający w następujących Sekcjach Gospodarki Narodowej:

- administracja publiczna i obrona narodowa, ubezpieczenia społeczne – 14 992 oferty (28,5% wszystkich zgłoszonych w 2010 roku ofert pracy),
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych i motocyklowych oraz artykułów użytku osobistego i domowego – 7 068 ofert (13,4%),
- przetwórstwo przemysłowe – 7 001 ofert (13,3%),
- budownictwo – 4 775 ofert pracy (9,1%).

Analiza ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy wskazuje, że najbardziej poszukiwane były osoby, które mogłyby podjąć pracę w zawodach:

- robotnik gospodarczy – 12 003 oferty,
- sprzedawca – 3 879 ofert,
- technik prac biurowych – 3 506 ofert,
- robotnik budowlany – 1 581 ofert,
- technik administracji – 1 559 ofert,
- stolarz – 866 ofert.

2.6. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych

W 2010 roku w województwie warmińsko-mazurskim pracę podjęło 67 279 bezrobotnych. Było to o 17% (9 808 osób) więcej niż w 2009 roku. Wzrost odnotowano zarówno w przypadku zatrudnienia niesubsydiowanego, czyli oferowanego przez „wolny rynek” – o 13,2% (o 5 701 osób), jak i subsydiowanego – o 28,8% (o 4 107 osób).

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych podejmujących pracę, odnotowanego w skali całego województwa, w powiecie giżyckim nastąpił spadek tej liczby o 1,0% (31 osób). W pozostałych powiatach zaobserwowano jej wzrost, od 3,8% (100 osób) w powiecie mrągowskim do 32,3% (440 osób) w powiecie gołdapskim.

Zatrudnienie niesubsydiowane (48 930 osób) stanowiło w województwie warmińsko-mazurskim w 2010 roku 72,7% wszystkich podjęć pracy przez bezrobotnych (w 2009 roku było to odpowiednio: 43 229 osób i 75,2%).

⁴ Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcie działalności gospodarczej, zatrudnienie na stanowiskach, utworzonych przez pracodawców z Funduszu Pracy.

Zatrudnienie subsydiowane, które podjęło w roku ubiegłym 18 349 bezrobotnych stanowiło 27,3% wszystkich podjęć pracy (wobec 14 242 osób i 24,8 % w roku 2009).

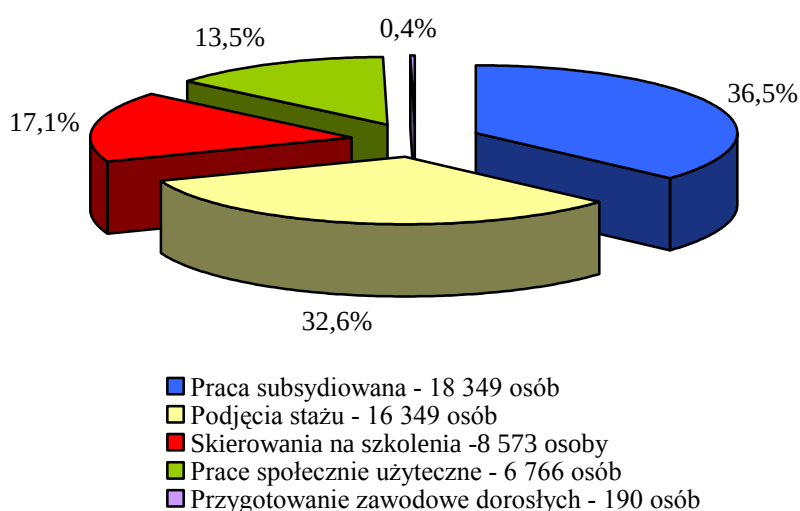
Rozpoczęcie pracy refundowanej ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego było w 2010 roku jedną z najpopularniejszych form aktywizacji zawodowej w województwie (36,5% ogółu zaktywizowanych). Równie często bezrobotni kierowani byli przez powiatowe urzędy pracy na staże (16 349 osób, tj. 32,6% ogółu zaktywizowanych) oraz szkolenia (8 573 osób, tj. 17,1% ogółu zaktywizowanych). Łącznie, w 2010 roku z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu skorzystało 50 227 osób, tj. o 5 861 więcej, niż w 2009 roku.

W 2010 roku wzrosła także liczba osób, którym przyznano dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Działalność na własny rachunek rozpoczęło 3 385 bezrobotnych, a więc o 397 osób (o 13,3%) więcej niż w 2009 roku. O dużej roli, jaką odgrywa w naszym województwie ta forma aktywizacji zawodowej, świadczy fakt rosnącego udziału firm utworzonych dzięki wsparciu urzędów pracy w ogólnej licznie nowopowstałych przedsiębiorstw. W 2009 roku udział ten wynosił 23,4% (w kraju 18,3%)⁵.

Rośnie również liczba dotacji przyznawanych pracodawcom na wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy. W analizowanym okresie, na stanowiska pracy utworzone w ich ramach skierowano 3 999 osób bezrobotnych, podczas gdy w 2009 roku - 2 798. Oznacza to wzrost o 1 148 osób, tj. o 42,9%.

W 2010 roku w województwie warmińsko-mazurskim zdecydowanie mniej bezrobotnych, niż w 2009 roku rozpoczęło przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – spadek o 256 osób (o 57,4%). Zmniejszyła się również, o 302 osoby (o 3,4%) liczba bezrobotnych, którzy skorzystali ze szkoleń zawodowych

Wykres 7. Udział bezrobotnych w aktywnych formach w 2010 roku w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01 o rynku pracy. Obliczenia własne.

⁵ Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

W 2010 roku subsydiowanymi programami rynku pracy objęto między innymi:

- 26,9 tys. kobiet, tj. 53,6% ogółu bezrobotnych objętych subsydiowanymi programami rynku pracy;
- 23,3 tys. bezrobotnych mieszkańców wsi, tj. 46,4% ogółu bezrobotnych objętych subsydiowaną aktywizacją zawodową;
- 22,1 tys. osób długotrwale pozostających bez pracy, tj. 44,1% ogółu bezrobotnych objętych subsydiowanymi programami rynku pracy;
- 16,7 tys. bezrobotnych do 25 roku życia, tj. 33,4% ogółu bezrobotnych objętych subsydiowaną aktywizacją zawodową;
- 8,1 tys. osób powyżej 50 roku życia, tj. 16,2% ogółu bezrobotnych objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.

W 2010 roku, w województwie warmińsko-mazurskim z Funduszu Pracy, na programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych wydatkowano kwotę 327 249,9 tys. zł, a więc o ponad 33,8% więcej niż 2009 roku. Poza środkami Funduszu Pracy, wynikającymi z podziału algorytmicznego i rezerwą finansową, będącą w dyspozycji Samorządu Województwa, tj. 292 948,3 tys. zł, w 2010 roku pozyskano środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej, w wysokości 35 223,6 tys. zł. Łącznie, do dyspozycji powiatowych urzędów pracy, pozostawało 328 171,9 tys. zł.

Istotnym wsparciem działań na rzecz zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia są środki Europejskiego Funduszu Społecznego na finansowanie działań w komponencie regionalnym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL).

W 2010 roku Wojewódzki Urząd Pracy przeprowadził 15 konkursów z czego większość zostało praktycznie zakończonych (zakończono nabór wniosków) już w I półroczu z powodu wyczerpania alokacji na 2010 rok.

Na realizację konkursów w ramach PO KL w 2010 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie przeznaczył łącznie 93 mln zł. Tę kwotę należy powiększyć o środki Funduszu Pracy w wysokości ok. 102 mln zł, zaangażowane w realizację projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w Poddziałaniu 6.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*, skierowanych na wsparcie osób bezrobotnych. Od początku realizacji PO KL w ramach dotychczas zakontraktowanych projektów wsparcie uzyskało ok. 55 tys. osób – mieszkańców naszego regionu w tym ok. 41 tys. osób bezrobotnych.

Wykorzystując możliwości jakie daje PO KL, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, kontynuował w 2010 roku szereg działań zmierzających do złagodzenia trudnej sytuacji na rynku pracy. Między innymi zwiększono, o 26 mln, w porównaniu do 2009 roku, alokację w Poddziałaniu 6.1.3 (do poziomu 102 mln zł), a za priorytet w projektach systemowych powiatowych urzędów pracy przyjęto potrzeby pracodawców i pracobiorców, których sytuacja pogorszyła się w wyniku problemów gospodarczych. Przyspieszono również wydatkowanie środków, szczególnie w Działaniu 6.3 *Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*, gdzie wartość projektów nie przekracza kwoty 50 tys. zł. Szczególną uwagę zwrócono na potrzebę realizacji przedsięwzięć o szerokim wachlarzu wsparcia oraz wprowadzono wymóg osiągania efektywności zatrudnieniowej w projektach adresowanych do osób bezrobotnych, a także wsparcie tworzenia miejsc pracy w ramach samozatrudnienia, z uwzględnieniem osób zwolnionych z przyczyn leżących po stronie pracodawcy lub będących w okresie wypowiedzenia.

Województwo warmińsko-mazurskie zajmuje czołowe miejsce pod względem stopnia wykorzystania alokacji przeznaczonej na poprawę jakości zasobów ludzkich. Dotyczy to zarówno poziomu kontraktacji, jak również rozliczenia środków wypłacanych Beneficjentom. W województwie warmińsko-mazurskim w całym komponencie regionalnym wartość podpisanych umów to 64,5% alokacji na lata 2007-2013. Wysoki poziom kontraktacji, przewyższający średnią krajową o 8,2 punktu procentowego, plasuje województwo na drugim miejscu krajowego „rankingu”.

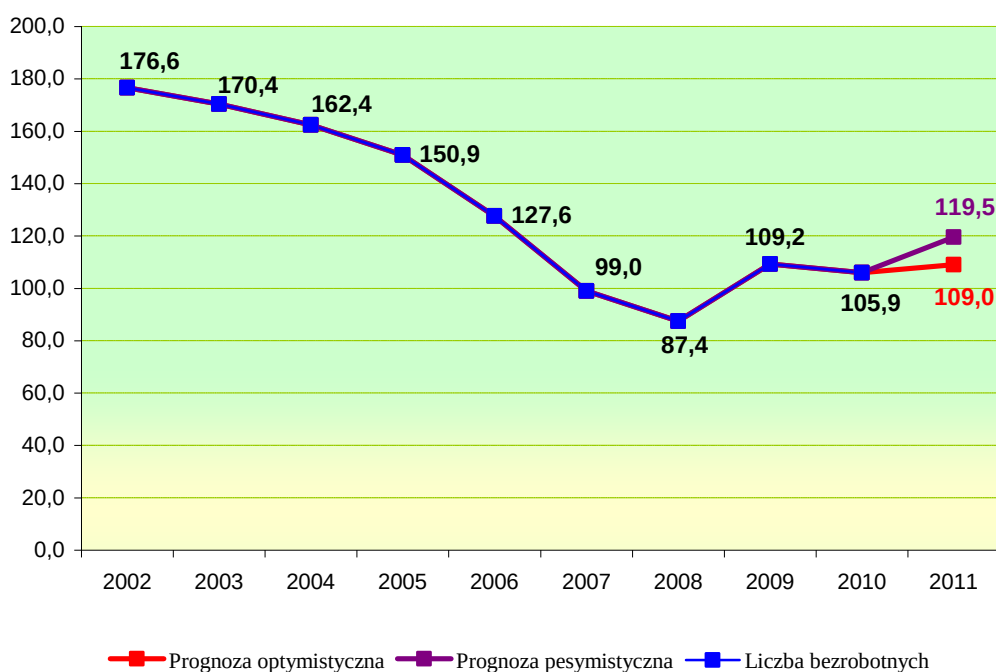
Region został liderem najszybszego i najefektywniejszego wdrażania PO KL, co przyczyniło się do pozyskania dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania w kwocie ponad 270 mln zł (z wkładem publicznym), w tym ok. 86 mln zł na wdrażanie Priorytetu VI i ok. 48 mln zł na wdrażanie Działania 8.1 PO KL.

Rozdział 3. Prognoza sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku

Liczba bezrobotnych, według stanu na koniec grudnia, ukształtowała się na poziomie 105 942 osób, co oznacza spadek, o 3 239 osób (o 3,0%) w porównaniu do 2009 roku. Należy zauważyć, iż na etapie planowania działań do realizacji w 2010 roku, prognozowano wzrost bezrobocia, w wersji optymistycznej do 118,0 tys. osób (8,1%), natomiast w wariancie pesymistycznym, nawet do 127,4 tys. osób (o 16,3%). Osiągnięty został więc cel, określony do realizacji poprzez zaplanowane działania, który przewidywał utrzymanie bezrobocia na prognozowanym poziomie (118,0 tys. – 127,4 tys.). Nadal jednak liczba bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim jest wyższa niż w 2007 i 2008 roku. Należy również spodziewać się, iż w 2011 roku, z uwagi na znacznie ograniczone środki Funduszu Pracy, poziom bezrobocia może wzrosnąć.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania rynku pracy oraz czynniki ekonomiczne, takie jak przewidywane tempo wzrostu gospodarczego, można przewidywać dwa scenariusze, które mogą mieć miejsce w 2011 roku.

Wykres 8. Poziom bezrobocia (w tys. osób) w latach 2002–2010 oraz prognozowane liczby bezrobotnych w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne.

Wariant optymistyczny zakłada wzrost liczby bezrobotnych województwa warmińsko-mazurskiego do 109,0 tys. osób, czyli o 2,9% w porównaniu do stanu z końca grudnia 2010 roku, natomiast według wariantu pesymistycznego, bezrobocie może wzrosnąć nawet o 12,8%, do poziomu 119,5 tys. osób.

Inaczej prognozę formułują analitycy powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego. Według szacunków, uwzględniających pozytywne determinanty realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia, liczba bezrobotnych ukształtuje się na poziomie 113,5 tys., a więc o 7,1% większym niż w 2010 roku. Wzrost będzie miał miejsce w większości powiatów i wyniesie od 1,7% (powiat olecki) do 20,2% (powiat nowomiejski).

Według wersji optymistycznej, w trzech powiatach (braniewskim, elckim i kętrzyńskim) nastąpi niewielki, mieszczący się w granicach 0,2%-4,2%, spadek bezrobocia, natomiast w powiecie działdowskim utrzyma się na poziomie z końca 2010 roku.

Tabela 2. Prognoza bezrobocia w 2010 roku w poszczególnych powiatach województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat	Liczba bezrobotnych na koniec 2010 roku	Prognoza na 2011 rok	
		Wariant optymistyczny	Wariant pesymistyczny
Bartoszyce	6 730	7 200	7 700
Braniewo	4 364	4 300	5 000
Działdowo	5 792	5 792	6 000
Elbląg grodzki	7 589	8 189	8 589
Elbląg ziemski	5 456	6 056	6 556
Elk	7 793	7 464	8 400
Giżycko	3 755	4 000	4 300
Goldap	2 071	2 300	2 500
Iława	3 940	4 100	4 300
Kętrzyn	6 009	6 000	6 300
Lidzbark Warmiński	3 946	4 538	5 011
Mragowo	4 158	4 150	4 350
Nidzica	2 138	2 500	2 700
Nowe Miasto Lubawskie	3 162	3 800	4 000
Olecko	2 950	3 000	3 200
Olsztyn grodzki	5 863	7 000	7 300
Olsztyn ziemski	7 574	8 500	9 000
Ostróda	7 841	8 400	8 600
Pisz	6 091	7 000	8 000
Szczytno	6 605	7 000	7 400
Węgorzewo	2 115	2 200	2 400
Województwo	105 942	113 489	121 606

Źródło: Szacunki Powiatowych Urzędów Pracy.

Wpływ negatywnych determinantów na rynku pracy może jednak spowodować wzrost liczby bezrobotnych we wszystkich powiatach województwa, do poziomu 121,6 tys. osób, a więc o 14,8% w porównaniu do stanu z końca 2010 roku. Według szacunków, może on przekroczyć 30% w powiecie piskim, natomiast powyżej 20% - w powiatach elbląskim, gołdapskim, lidzbarskim, nidzickim, nowomiejskim i olsztyńskim.

Należy jednak pamiętać, iż prognoza formułowana jest obecnie w utrudnionych warunkach, między innymi ze względu na drastyczne obniżenie wysokości środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Analitycy powiatowych urzędów pracy prognozują w związku z tym, zwiększenie poziomu bezrobocia, jednak wskazują również na dużą niepewność formułowanych prognoz.

Rozdział 4. Cele polityki rynku pracy, priorytety i działania na rzecz zatrudnienia na 2011 rok

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia określa przedsięwzięcia i zadania jakie Samorząd Województwa i samorządy powiatów oraz ich partnerzy będą realizować w Regionie w 2011 roku, dla zwiększenia poziomu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich.

Stanowi on płaszczyznę realizacji celów i priorytetów Krajowego Planu Działań, poprzez działania, uwzględniające specyfikę regionu oraz dążące do rozwiązania jego najważniejszych problemów społeczno-ekonomicznych. W związku z tym, Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2011 rok skupia się przede wszystkim na:

- podejmowaniu i wspieraniu działań, zmierzających do podnoszenia poziomu aktywności edukacyjnej i zawodowej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego;
- wspieraniu aktywizacji zawodowej osób, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, a tym samym przeciwdziałaniu długotrwałemu bezrobociu oraz wykluczeniu zawodowemu i społecznemu;
- wspieranie przedsiębiorczości oraz utrzymywania istniejących i powstawania nowych miejsc pracy;
- poprawie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz zwiększeniu dostępności, trafności oraz skuteczności usług i instrumentów rynku pracy.

Zaplanowane w RPD na 2011 rok, działania powinny być realizowane w oparciu o następujące zasady, które pozwolą na osiągnięcie optymalnej skuteczności i efektywności:

- *partnerstwa i dialogu* na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- *subsydiarności*, wyrażającej się w udzielaniu pomocy obszarom i grupom osób, które nie są w stanie same poradzić sobie z trudnościami;
- *koncentracji* środków i nakładów na realizację konkretnych projektów;
- *komplementarności* udzielanego wsparcia.

4.1. Cele polityki rynku pracy w 2011 roku

Działania, realizowane zgodnie z Regionalnym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia w 2011 roku, mają służyć osiągnięciu trzech strategicznych celów:

Cel	Wartość wskaźnika realizacji celu
1. Utrzymanie poziomu bezrobocia na prognozowanym poziomie	109,0 tys. – 119,5 tys.
2. Zmniejszenie wskaźnika procentowego udziału: • młodzieży do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych: • osób w wieku powyżej 45/50 lat w ogólnej liczbie osób bezrobotnych:	 < 22,5% < 21,5%
3. Osiągnięcie wskaźnika efektywności programów rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie wyższym niż:	> 40%

Cele określone w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2011 rok, wynikają z diagnozy sytuacji na regionalnym rynku pracy. Ich realizacja ma służyć osiągnięciu długookresowych celów Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku, a więc uzyskaniu poprawy jakości zasobów ludzkich, zmniejszeniu dystansu do krajowego poziomu zatrudnienia i bezrobocia, ograniczeniu bezrobocia oraz wskaźnika stopy bezrobocia, jak również wzrostowi zatrudnienia i osiągnięciu, w długofalowej perspektywie, zakładanej wartości wskaźnika zatrudnienia. Dla zapewnienia osiągalności i realności, cele Regionalnego Planu Działań zostały sformułowane z uwzględnieniem prognozowanych uwarunkowań wojewódzkiego rynku pracy w 2011 roku.

4.2. Priorytety polityki rynku pracy w 2011 roku

Priorytety polityki rynku pracy i działania, zaplanowane do realizacji w 2011 roku, zostały określone w oparciu o Krajowy Plan Działań, założenia i wyniki monitoringu Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku, wyniki monitoringu Regionalnego Planu Działań na 2010 rok, jak również wyniki prowadzonych badań i analiz poszczególnych segmentów rynku pracy.

W związku z powyższym, priorytety Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok, są następujące:

- 1. Wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego.**
- 2. Efektywny rynek pracy.**
- 3. Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy.**

Działania, realizowane w ramach poszczególnych priorytetów, służą również realizacji Priorytetu 4 Krajowego Planu Działań *Łagodzenie skutków kryzysu gospodarczego oraz przygotowanie rynku pracy do ożywienia gospodarki*. Nie został on bezpośrednio przeniesiony na płaszczyznę Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim, jednak jego założenia i działania, służące jego realizacji na regionalnym rynku pracy, zostały ujęte w pozostałych trzech priorytetach.

4.2.1. Priorytet 1. Wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego

Aktywność zawodowa mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego wciąż pozostaje na niezadowalającym poziomie. Problem ten jest trudny do rozwiązania, z uwagi na jego wielowymiarowość i źródła w różnych płaszczyznach życia społecznego.

U podstaw aktywności zawodowej leży aktywność edukacyjna, która warunkuje między innymi zdolność podjęcia pracy i atrakcyjność potencjalnego zatrudnienia, a także gotowość do zmian i adaptacji. Istotna jest jednak również aktywność fizyczna, odnosząca się do poziomu zdrowia i sprawności oraz aktywność społeczna, określająca poziom kapitału społecznego. Jeśli weźmie się pod uwagę także obecne trendy demograficzne i problem starzenia społeczeństwa okazuje się, jak ważne jest podjęcie działań w tym obszarze.

Wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego wymaga działań, służących przede wszystkim rozwijaniu czynników i instrumentów, zachęcających do podejmowania i zwiększania aktywności, zarówno zawodowej, jak i edukacyjnej, stwarzaniu możliwości godzenia obowiązków zawodowych z pełnieniem ról rodzinnych, poprawie mobilności przestrzennej, aktywizacji zawodowej osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy oraz zwiększaniu szans na utrzymanie lub podjęcie zatrudnienia.

Priorytet 1 Wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego	
Główne obszary działań	Działania
1.1. Rozwój czynników i instrumentów, zachęcających do podejmowania i zwiększania aktywności zawodowej i edukacyjnej	1.1.1. Identyfikacja potrzeb osób, pozostających bez zatrudnienia, w tym między innymi poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie. 1.1.2. Dbłość o upowszechnienie i rozwój systemu edukacji ustawicznej, poprzez ścisłą współpracę z placówkami kształcenia ustawicznego. 1.1.3. Wspieranie wolontariatu jako etapu przygotowującego do podjęcia zatrudnienia, między innymi poprzez zapewnianie wsparcia szkoleniowego i doradczego dla wolontariusza. 1.1.4. Promocja wśród pracodawców możliwości tworzenia funduszy szkoleniowych. 1.1.5. Wsparcie doradcze i finansowe dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą. 1.1.6. Wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem osób do 25 roku życia oraz zamieszkujących na obszarach wiejskich.

1.2. Stwarzanie możliwości godzenia obowiązków zawodowych z pełnieniem ról rodzinnych	1.2.1. Promocja równościowego podejścia do kobiet i mężczyzn na rynku pracy oraz działań, zmierzających do przełamywania stereotypów, dotyczących płci. 1.2.2. Promocja elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy jako elementu ułatwiającego godzenie obowiązków zawodowych z pełnieniem ról rodzinnych. 1.2.3. Wspieranie zatrudnienia kobiet, powracających po przerwie, związanej z urodzeniem dziecka.
1.3. Zwiększanie szans na utrzymanie lub podjęcie zatrudnienia	1.3.1 Warsztaty oraz szkolenia z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz nabywania kompetencji kluczowych. 1.3.2 Szkolenia, kursy i poradnictwo zawodowe, skierowane do dorosłych osób pracujących, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem nowych kwalifikacji i umiejętności, jak również ich uzupełnianiem lub podwyższaniem, w szczególności dla osób zatrudnionych o niskich lub zdezaktualizowanych kwalifikacjach. 1.3.3 Wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy.
1.4. Aktywizacja zawodowa osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	1.4.1 Programy aktywizacji zawodowej osób, pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy, ukierunkowane na poprawę sytuacji: – bezrobotnej młodzieży do 25 roku życia, – bezrobotnych w wieku powyżej 45/50 lat, – osób bez kwalifikacji zawodowych, – bezrobotnych długotrwale, – osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych.

4.2.2. Priorytet 2. Efektywny rynek pracy

Budowa sprawnego rynku pracy wymaga przede wszystkim długoterminowych działań, skierowanych na wzmocnienie i rozwój małej i średniej przedsiębiorczości w regionie. Szczególną uwagę należy zwrócić na przedsiębiorstwa, funkcjonujące w branżach strategicznych dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Istotne są również działania, sprzyjające tworzeniu nowych miejsc pracy i poprawie warunków zatrudniania pracowników, ograniczające bariery rozwoju przedsiębiorczości oraz wspierające powstawanie partnerstwa lokalnego z udziałem między innymi przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz urzędów pracy. W kontekście relacji na rynku pracy należy zwrócić szczególną uwagę na współpracę z pracodawcami, nastawioną na pozyskiwanie ofert pracy.

Priorytet 2 Efektywny rynek pracy	
Główne obszary działań	Działania
2.1.Promocja przedsiębiorczości – tworzenie miejsc pracy	2.1.1. Wsparcie pracodawców w tworzeniu nowych miejsc pracy, między innymi poprzez refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. 2.1.2. Kreacja nowych miejsc pracy poprzez zwiększenie skłonności do inwestowania w warunkach dynamicznych zmian gospodarczych i wzmocnienie systemu wsparcia inwestorów, tworzących nowe miejsca pracy poprzez: – koordynację systemu informacji o możliwościach inwestycyjnych na terenie województwa, zasobach ludzkich i możliwościach wsparcia na poziomie lokalnymi i regionalnym; – promocję instytucji i organizacji obsługujących inwestorów; – wspieranie tworzenia nowych instytucji otoczenia biznesu. 2.1.3. Ograniczanie skali redukcji zatrudnienia oraz wsparcie działań restrukturyzacyjnych poprzez podejmowanie działań na rzecz wzrostu zatrudnienia w strategicznych branżach regionu. 2.1.4. Promowanie systemu samozatrudnienia. 2.1.5. Promowanie idei przedsiębiorczości społecznej, w tym przede wszystkim wspieranie powstawania spółdzielni socjalnych.

	2.1.6. Promowanie wśród przedsiębiorców możliwości ubiegania się o środki Unii Europejskiej.
2.2.Ograniczanie barier rozwoju przedsiębiorczości	2.2.1. Wsparcie przedsiębiorstw w zakresie szkoleń kadr zarządzających i pracowników, dotyczących między innymi zarządzania, identyfikacji potrzeb w zakresie kwalifikacji pracowników, organizacji pracy, elastycznych form pracy, a także wykorzystania, w prowadzonej działalności, technologii informacyjnych i komunikacyjnych. 2.2.2. Doradztwo, w szczególności z zakresu finansów i zarządzania zasobami ludzkimi, dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym dla osób fizycznych, prowadzących działalność gospodarczą. 2.2.3. Podnoszenie świadomości pracowników i kadr zarządzających modernizowanych przedsiębiorstw w zakresie możliwości i potrzeby realizacji projektów wspierających procesy zmian poprzez szkolenia i doradztwo.
2.3.Kształtowanie relacji na rynku pracy	2.3.1. Pomoc w tworzeniu partnerstw lokalnych z udziałem między innymi przedsiębiorstw, organizacji pracodawców, związków zawodowych, jednostek samorządu terytorialnego, urzędów pracy i innych środowisk, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą na poziomie lokalnym i wojewódzkim. 2.3.2. Rozwój współpracy pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia a prywatnymi agencjami zatrudnienia. 2.3.3. Rozwój współpracy pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia a pracodawcami oraz instytucjami pomocy społecznej, partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi 2.3.4. Rozwój skoordynowanej współpracy pomiędzy publicznymi służbami zatrudnienia a instytucjami pomocy społecznej, między innymi w zakresie efektywnego wykorzystania środków.

4.2.3. Priorytet 3. Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy

W 2011 roku podejmowane będą działania, służące doskonaleniu aktywnej polityki rynku pracy, a więc przede wszystkim poprawie dostępności i trafności adresowania usług i instrumentów rynku pracy oraz ich skuteczności, a także funkcjonowania instytucji rynku pracy. Realizacji Priorytetu 3 będą służyć długofalowe działania, mające na celu rozwój i wzmocnienie publicznych służb zatrudnienia w regionie w kontekście aktywnej polityki rynku pracy.

Priorytet 3 Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy	
Główne obszary działań	Działania
3.1. Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy	3.1.1. Doskonalenie usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia. 3.1.2. Doskonalenie standardów i warunków realizacji podstawowych usług rynku pracy oraz monitorowanie stosowania standardów i warunków ich realizacji przez publiczne służby zatrudnienia. 3.1.3. Intensyfikacja działań aktywnej polityki rynku pracy, wykazujących największą skuteczność – staży, przygotowania zawodowego i szkoleń, a także doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy. 3.1.4. Zwiększanie udziału wydatków na aktywne formy, które mają za zadanie przywrócić bezrobotnych na otwarty rynek pracy. 3.1.5. Dążenie do zwiększania efektywności zatrudnieniowej i kosztowej programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. 3.1.6. Działania służące poprawie adresowania instrumentów aktywnej polityki rynku pracy – tak, aby stosowane były wobec osób o największej luce kompetencyjnej. 3.1.7. Działania w zakresie profilaktyki bezrobocia. 3.1.8. Upowszechnianie zindywidualizowanego podejścia wobec interesantów.
3.2. Rozwój i wzmocnienie publicznych służb zatrudnienia w regionie w kontekście aktywnej polityki rynku pracy	3.2.1. Integracja polityki zatrudnieniowej i polityki społecznej w obszarze bezrobocia, między innymi poprzez ścisłą współpracę służb zatrudnienia z ośrodkami pomocy społecznej. 3.2.2. Profesjonalizacja działań publicznych służb

	zatrudnienia poprzez wzmocnienia kompetencyjne i merytoryczne (szkolenia, studia) 3.2.3. Monitoring efektywności polityki rynku pracy 3.2.4. Nawiązanie i kontynuowanie współpracy z instytucjami rynku pracy w innych krajach europejskich. 3.2.5. Badania i analizy dotyczące aktualnej sytuacji oraz trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych w regionie w kontekście rynku pracy, w tym powstanie Warmińsko-Mazurskiego Obserwatorium Rynku Pracy.
--	--

Konsekwentna realizacja działań w obrębie przedstawionych priorytetów przyniesie, w dłuższej perspektywie, wzrost efektywności zatrudnieniowej programów rynku pracy, przełoży się również na złagodzenie skutków kryzysu ekonomicznego w regionie warmińsko-mazurskim. Duże znaczenie ma racjonalne wykorzystanie środków krajowych i unijnych przeznaczonych na realizację zadań i projektów.

Prowadzony będzie przez Wojewódzki Urząd Pracy monitoring rynku pracy, zwłaszcza zmian wskaźnika stopy i poziomu stopy bezrobocia oraz istotnych zagrożeń mających wpływ na sytuację na rynku pracy, tak aby w razie potrzeby włączyć nowe inicjatywy i przedsięwzięcia, stosownie do zmieniających się uwarunkowań i potrzeb regionalnego rynku pracy.

4.3. Priorytetowe grupy osób w 2011 roku

Ze względu na trudności z podjęciem zatrudnienia i zagrożenie wykluczeniem społecznym, do osób w najtrudniejszej sytuacji na warmińsko-mazurskim rynku pracy należą:

- bezrobotna młodzież do 25 roku życia,
- osoby bez kwalifikacji zawodowych,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby w wieku powyżej 45/50 lat,
- osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym osoby niepełnosprawne.

Priorytetowo wspierane będą również małe i średnie przedsiębiorstwa, działające na słabych strukturalnie obszarach, które tworzą stałe miejsca pracy.

4.4. Priorytetowe programy i projekty rynku pracy w 2011 roku

Realizacja zadań Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia zostanie przeprowadzona w oparciu o odpowiednie programy i projekty. Poniższa tabela przedstawia priorytetowe programy, z wyszczególnieniem przykładowych obszarów ich realizacji.

Tabela 3. Priorytetowe programy i projekty rynku pracy w 2011 roku

Programy i projekty	Przykładowe obszary realizacji
Programy i projekty wspierające wzrost aktywności zawodowej i edukacyjnej mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego	• wzrost kwalifikacji osób pracujących, • wsparcie powrotu na rynek pracy kobiet po przerwie spowodowanej wychowywaniem dzieci, • dostosowanie kwalifikacji zasobów ludzkich do potrzeb rynku pracy, szczególnie w zakresie branż odnotowujących deficyt pracowników.
Programy i projekty ukierunkowane na wsparcie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu priorytetowych grup osób	• outplacement - wsparcie osób pozbawionych pracy w wyniku zwolnień grupowych, • przywracanie osób wykluczonych społecznie na rynek pracy.
Programy i projekty ukierunkowane na wsparcie i rozwój przedsiębiorczości	• wsparcie inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, • wsparcie osób podejmujących działalność gospodarczą na własny rachunek, • rozwój i upowszechnianie elastycznych form zatrudnienia, • wsparcie powstawania spółdzielni socjalnych.
Programy i projekty zwiększające potencjał służb zatrudnienia i instytucji rynku pracy	• dążenie do poprawy obsługi bezrobotnych, • budowa systemu monitoringu i analiz rynku pracy, • dostosowywanie systemu edukacji dla potrzeb i oczekiwań rynku pracy, • wsparcie instytucji i organizacji realizujących zadania na rzecz regionalnego rynku pracy i jego otoczenia.

Rozdział 5. Podstawowe kryteria wsparcia projektów dot. poprawy sytuacji na rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w regionie

Za podstawowe kryterium wsparcia, zgłoszonych do realizacji projektów, została przyjęta ich zgodność z Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia, a także z kryteriami szczegółowymi, dotyczącymi poszczególnych programów, w szczególności z Planami Działań do Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a także powiatowymi programami promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, stanowiącymi część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Istotnymi kryteriami wsparcia projektów rynku pracy są:

- efektywność zatrudnieniowa;
- wzmocnienie działań służących wzrostowi wskaźnika zatrudnienia starszych pracowników i osób niepełnosprawnych oraz służących rozwiązywaniu problemów w rozpoczynaniu kariery zawodowej przez młodzież;
- tworzenie warunków dla mobilności zawodowej i przestrzennej pracowników i poszukujących pracy;
- wykorzystanie partnerstwa w realizacji projektów, w szczególności partnerstwa pomiędzy sektorami: samorząd – pracodawcy – organizacje pozarządowe – szkolnictwo – uczelnie wyższe;
- doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy poprzez zapewnienie szerokiej dostępności do podstawowych usług rynku pracy i zwiększenie trafności jej adresowania,
- pogorszenie się sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Projekty powinny również spełniać kryteria dodatkowe:

- kompleksowość przewidzianych rozwiązań;
- trwałość projektu i jego innowacyjność;
- powiązanie projektów, realizowanych w Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki z projektami, realizowanymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury, Programu Operacyjnego Polska Wschodnia oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Szczegółowe kryteria wyboru projektów realizowanych w ramach PO KL znajdują się w oddzielnych dokumentach – Planach Działań na rok 2011.

Rozdział 6. Główne źródła finansowania zadań ujętych w RPD na 2011 rok

Realizacja zadań, ujętych w Regionalnym Planie Działań na 2011 rok, będzie finansowana z następujących źródeł:

1. Fundusz Pracy:
 - środki Funduszu Pracy, przyznane województwu warmińsko-mazurskiemu, wynikające z podziału algorytmem oraz pochodzące z rezerwy Funduszu Pracy, pozostającej w gestii samorządu województwa;
 - środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej;
2. Europejski Fundusz Społeczny – Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
3. Inne środki (PFRON, dotacja KG OHP, środki jednostek samorządu terytorialnego, środki dostępne w ramach programów operacyjnych, np. PROW).

Biorąc pod uwagę kwestie finansowania działań, przewidzianych do realizacji, 2011 rok będzie znacznie trudniejszy niż lata poprzednie. Limit środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku wyniósł 111 780,3 tys. zł, czyli o 181 168,0 tys. zł (o 61,8%) mniej niż w 2010 roku.

- 65% tej kwoty (72 657,2 tys. zł) zostanie przekazanych samorządom powiatowym, na podstawie kryteriów zatwierdzonych przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego, preferujących powiaty o wysokiej stopie i wysokim poziomie bezrobocia, które mają duży udział długotrwale bezrobotnych, młodzieży oraz osób po 50 roku życia i realizują projekty o dużej efektywności zatrudnieniowej.
- 35% (39 123,1 tys. zł) przeznaczono na realizację projektów, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddziałania 6.1.3 „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych” w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

W związku z powyższym, szczególnie istotne będzie pozyskiwanie środków finansowych z innych źródeł, jak również opracowywanie programów specjalnych. Poza środkami Funduszu Pracy, wynikającymi z podziału algorytmicznego, samorządy powiatowe mogą ubiegać się o dodatkowe środki Funduszu Pracy, znajdujące się w rezerwie Ministra Pracy i Polityki Społecznej (W 2010 roku, pozyskano w ten sposób dla województwa warmińsko-mazurskiego ponad 35 mln zł).

Znaczącym wsparciem działań na rzecz zatrudnienia i łagodzenia skutków bezrobocia są środki Europejskiego Funduszu Społecznego na finansowanie działań w czterech Priorytetach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

- Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* – 86 500,0 tys. zł;
- Priorytet VII *Promocja integracji społecznej* – 62 859,2 tys. zł;
- Priorytet VIII *Regionalne kadry gospodarki* – 63 588,5 tys. zł;
- Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach* – 85 306,9 tys. zł.

PO KL skierowany jest do osób i grup społecznych, oferując wsparcie między innymi w obszarze rynku pracy, edukacji oraz integracji społecznej. Działaniami mogą zostać objęte osoby bezrobotne i bierne zawodowo, znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy i zagrożone wykluczeniem społecznym, jak również pracownicy i przedsiębiorstwa regionu.

W planowaniu działań na 2011 rok należy również uwzględnić fakt, iż województwo warmińsko-mazurskie, jako lider wśród województw w wykorzystaniu środków PO KL, otrzyma premię z Krajowej Rezerwy Wykonania. W związku z drastycznym obniżeniem środków Funduszu Pracy, część tych środków zostanie przeznaczona na projekty związane z rynkiem pracy, między innymi na zakładanie firm, a także szkolenia dla małych i średnich przedsiębiorstw. Pieniądze z rezerwy wykonania mają być dostępne od 2012 roku, jednak jeżeli okaże się, że będzie istniała możliwość zaciągnięcia w 2011 roku zobowiązań na konto premii, wpłynie to pozytywnie na realizację działań RPD 2011.

Rozdział 7. Istniejące i potencjalne zagrożenia realizacji działań w 2011 roku

Realizacja celów i priorytetów Regionalnego Planu Działań na 2011 rok, będzie odbywała się w szczególnie trudnych warunkach.

Analiza wskaźników makroekonomicznych pozwala na stwierdzenie, że spowolnienie gospodarcze trwające od 2008 roku, które zostało zahamowane, w kolejnych latach może wpływać negatywnie na rynek pracy i decyzje pracodawców. Jak podaje GUS⁶ ogólny klimat koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie i handlu w styczniu br. jest oceniany negatywnie. Pogorszenie ocen koniunktury spowodowane jest bardziej pesymistycznymi prognoząmi w zakresie sprzedaży i regulowania bieżących zobowiązań finansowych. Pracodawcy w przypadku spadku popytu na dobra lub usługi, ograniczenia zamówień eksportowych lub mniejszych dotacji ze strony państwa, decydować się będą na ograniczenie kosztów. W wielu przypadkach, pierwszym krokiem w takiej sytuacji będą zwolnienia pracowników.

Podstawowym wyzwaniem w tej sytuacji jest niedobór środków Funduszu Pracy, ponieważ limit środków, przeznaczonych na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku jest o ponad 61% mniejszy niż w 2010 roku. Poza tym, należy uwzględnić zagrożenia, które istnieją lub mogą pojawić się na regionalnym rynku pracy, a ściśle wiążą się z jego specyfiką, strukturą i funkcjonowaniem.

Niekorzystnym zjawiskiem w województwie warmińsko-mazurskim jest, utrzymujące się przestrzenne zróżnicowanie bezrobocia. W niektórych powiatach, skala wzrostu stopy bezrobocia, jak również liczby bezrobotnych, może być znacznie szybsza niż przeciętnie w województwie czy kraju. Wynika z tego potrzeba wspierania mobilności pracowników, poprzez zwiększanie dostępności przestrzennej miejsc pracy w całym regionie warmińsko-mazurskim.

Zagrożenie na rynku pracy nadal stanowi, niedopasowana do potrzeb rynku pracy, struktura kształcenia zawodowego, która przyczynia się do zwiększania liczby bezrobotnych bez zawodu, mających największe trudności z uzyskaniem zatrudnienia. Dodatkowym zagrożeniem może okazać się otwarcie w 2011 roku rynków pracy przez Austrię i Niemcy. Jak wynika z przeprowadzonych analiz, na rynkach tych brakuje głównie specjalistów w branży budowlanej i informatycznej oraz wykwalifikowanych robotników. Należy w związku z tym, podejmować działania, zapobiegające ich odpływowi z regionalnego rynku pracy.

Wyzwaniem dla regionalnej polityki rynku pracy jest nadal struktura osób bezrobotnych. Zbyt duży odsetek stanowią w niej osoby bez kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego, osoby długotrwale bezrobotne, osoby w wieku powyżej 50 lat oraz młodzież do 25 roku życia. Grupy te wymagają podejmowania działań osłonowych, które ochronią je przed długotrwałym wyłączeniem z aktywności zawodowej, a także działań zwiększających ich aktywność nie tylko zawodową, ale również edukacyjną.

⁶ *Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach w styczniu 2011*, GUS.

Rozdział 8. Monitoring wykonywania zadań RPD na 2011 rok

Monitoring realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2011 rok zostanie przeprowadzony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Podstawę do sporządzenia sprawozdania, a następnie określenia wniosków i rekomendacji z monitoringu, stanowić będą wskaźniki, odnoszące się do sytuacji na warmińsko-mazurskim rynku pracy, zawarte w poniższej tabeli.

**Tabela 4. Wskaźniki monitoringu
Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok**

Wskaźnik	Źródło informacji
1. Stopa bezrobocia	GUS
2. Poziom bezrobocia	WUP
3. Napływ do bezrobocia w tym: osób powracających z zagranicy	WUP
4. Odpływ z bezrobocia	WUP
5. Wskaźnik płynności rynku pracy	WUP
6. Liczba ofert pracy	WUP
7. Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę	WUP
8. Liczba osób, które odbyły staże zawodowe	WUP
9. Liczba osób podejmujących działalność gospodarczą przy wsparciu Funduszem Pracy i PO KL	WUP
10. Liczba miejsc pracy, wspieranych Funduszem Pracy powstałych u regionalnych pracodawców	WUP
11. Liczba osób, które odbyły przygotowanie zawodowe dorosłych	WUP
12. Pracujący	GUS
13. Wskaźnik zatrudnienia	GUS
14. Liczba powstałych spółdzielni socjalnych	WUP, ROPS
15. Udział grup ryzyka w strukturze regionalnego bezrobocia – bezrobotni bez kwalifikacji – młodzież – długotrwale bezrobotni (12-24 mies.) – długotrwale bezrobotni (powyżej 24 mies.) – bezrobotni powyżej 50 roku życia – bezrobotni zamieszkali na wsi – kobiety – bezrobotni niepełnosprawni	WUP
16. Wydatki z Funduszu Pracy na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację bezrobotnych	WUP
17. Wydatki z Europejskiego Funduszu Społecznego	WUP

Sprawozdanie z monitoringu wykonania RPD 2011 będzie stanowić część informacji o sytuacji na rynku pracy w 2011 roku, która zostanie przedłożona Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a następnie Sejmikowi Województwa, w terminie do końca I kwartału 2012 roku.

Załączniki do Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2011 rok

Załącznik 1 Zespół do spraw Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok

Imię i nazwisko	Funkcja/instytucja
Urszula Pasławska	Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Zdzisław Szczepkowski	Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie
Leszek Balon	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Węgorzewie
Dariusz Browarek	Forum Związków Zawodowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Jerzy Dostatni	Członek Zarządu Regionu Warmińsko-Mazurskiego NSZZ „Solidarność”
Małgorzata Dziadura	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Olsztynie
Maria Góralczyk	Dyrektor Centrum Kształcenia Ustawicznego w Elblągu
Monika Hausman-Pniewska	Przewodnicząca Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Edyta Jędrzejewska	Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki
Piotr Kamiński	Dyrektor Zrzeszenia Prywatnego Handlu i Usług w Olsztynie
Joanna Karwowska	Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Paweł Kaszubski	Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Stanisław Kowalczyk	Przewodniczący - Rada Wojewódzka OPZZ Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Mieczysław Królicki	Kierownik Centrum Kształcenia Zawodowego (Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości)
Bożena Maćkowiak	Departament Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Marek Obrębski	Dyrektor Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Olsztynie
Michał Opieczyński	Dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Anna Organiściak-Krzykowska	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
Katarzyna Pietkiewicz	Zastępca Dyrektora Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie
Alicja Pilarczyk	Kierownik Zespołu ds. Projektów Regionalnych (Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.)
Grażyna Przasnyska	Warmińsko-Mazurski Wicekurator Oświaty
Wiesława Przybysz	Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego
Janusz Surmacz	Warmińsko-Mazurski Oddział PFRON
Mirosław Śledzianowski	Warmińsko-Mazurski Związek Pracodawców Prywatnych

Załącznik 2
Harmonogram opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia
na 2011 rok

Zadania do realizacji	Jednostka wykonawcza	Listopad 2010	Grudzień 2010	Styczeń 2011	Luty 2011	Marzec 2011
Przyjęcie harmonogramu prac opracowania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok (RPD)	Dyrektor WUP	do 19				
Przygotowanie wniosku do Zarządu Województwa w sprawie powołania Regionalnego Zespołu ds. Opracowania Projektu RPD na 2011 rok	Wydział PRP		do 9			
Powołanie Zespołu WUP ds. opracowania materiałów do RPD na 2011 rok	Dyrektor WUP Zarządzenie		do 30			
Opracowanie projektu struktury Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok	Wydział PRP + Zespół WUP		do 10			
Powołanie Regionalnego Zespołu ds. Opracowania Projektu RPD na 2011 rok	Zarząd Województwa Uchwała		do 21			
Ukonstytuowanie się i organizacja prac Regionalnego Zespołu ds. Opracowania Projektu RPD na 2011 rok	Regionalny Zespół			do 14		
Monitoring RPD z 2010 roku	Wydział PRP			do 31		
Prace nad projektem RPD (część merytoryczna)	Wydział PRP			do 31		
Konsultacje projektu RPD	Partnerzy społeczni, PUP, Wojewódzka Rada Zatrudnienia				1 – 11	
Przyjęcie projektu RPD	Regionalny Zespół				14	
Przekazanie projektu RPD do Zarządu Województwa	WUP				do 17	
Przyjęcie projektu RPD Komisje Sejmiku	Zarząd Województwa					Początek marca
Zatwierdzenie ostatecznego projektu RPD na 2011 rok	Sejmik Województwa					Koniec marca